

ВІДГУК

*офіційного опонента, доктора наук з державного управління,
кандидата юридичних наук, професора Биркович Тетяни Іванівни на
дисертацію Рослякова Олександра В'ячеславовича на тему:
«Адміністративно-правові засади здійснення державного контролю за
діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування», подану на
здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю
12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право*

Актуальність теми дослідження. У процесі інтеграції України до Європейського Союзу особливо важливо адаптувати вітчизняне законодавство до європейських стандартів. Це включає забезпечення пропорційності державного контролю, його відкритості, підзвітності та спрямованості на ефективне управління, а не на політичний тиск на органи місцевого самоврядування.

Контроль з боку держави повинен бути не лише ефективним, а й адекватним, тобто відповідати реальним потребам забезпечення законності. Це питання потребує подальших досліджень та наукових рекомендацій щодо оптимального співвідношення контролю і автономії місцевого самоврядування.

Таким чином, дослідження адміністративно-правових засад державного контролю є важливим як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Його результати можуть сприяти вдосконаленню законодавства, підвищенню ефективності місцевого самоврядування та впровадженню європейських стандартів державного управління в Україні.

Спираючись на вищезазначене, вже стає зрозумілим, що обрана для дослідження здобувачем тематика є актуальною та своєчасною.

Основні положення та зміст наукового дослідження. Структура дисертаційної роботи обумовлена його метою та завданням, об'єктом та предметом. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено про зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів; наведено дані про апробацію результатів дослідження; структуру й обсяг дисертації.

Розділ перший «Теоретико-методологічні засади здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування» складається з чотирьох підрозділів, у яких розкрито сутність адміністративно-правових відносин у сфері організації та функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні й окремо – контрольний різновид з таких, а також визначено нормативно-правові засади, систему суб'єктів та основні напрямки і принципи здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

Розділ другий «Організація здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування» складається з трьох підрозділів, у яких висвітлено кореляційний зв'язок між формами та методами здійснення означеної діяльності, а також розкрито систему гарантій законності, які мають забезпечити належне функціонування механізму реалізації заходів контролю у цій сфері.

Розділ третій «Шляхи вдосконалення здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування» складається з двох підрозділів, у яких розкрито значення та особливості побудови партнерських відносин між державними органами та інститутами

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація є одним з перших монографічних досліджень у межах науки адміністративного права, у якому через інтегрований і структурований підхід до аналізу адміністративно-правових засад здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування окреслено основні реформаційні напрямки, що є необхідними до впровадження для підвищення рівня його ефективності. За результатами проведеного аналізу здобувачем сформульовано вагомі наукові положення і висновки.

Так, автором вперше визначено критерії для класифікації нормативно-правових засад здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні за системно-структурним підходом, а саме: 1) за змістом – матеріальні (наприклад, ч. 2 ст. 11, ст. 20 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») та процесуальні (наприклад, загальні, спеціальні та процедурні норми Кодексу адміністративного судочинства України); 2) за галузевим чинником – конституційні (Конституція України) та адміністративні (наприклад, п. 2 постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання здійснення державного фінансового контролю»); 3) за ієрархією – законодавчі (наприклад, положення Закону України «Про місцеві державні адміністрації») та підзаконні (наприклад, норми, висвітлені у межах постанови Кабінету Міністрів України «Порядок контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади»); 4) за обсягом – загальні (наприклад, ст. 2 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні») та спеціальні (наприклад, положення наказу Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку проведення повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування»); 5) за джерелом походження – національні (наприклад, ст. 20 Закону «Про місцеве

самоврядування в Україні») та імplementовані (наприклад, ст. 144 Конституції України); 6) за функціональним чинником – правовстановлюючі (наприклад, ч. 1 ст. 111 Бюджетного кодексу України) та правореалізаційні (наприклад, ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України); 7) за функціональним спрямуванням – ті, що визначають повноваження органів законодавчої влади (наприклад, ст. 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»), виконавчої влади (наприклад, ч. 5 ст. 39 Закону України «Про Кабінет Міністрів України») та судової влади (наприклад, ч. 3 ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»). Ми погоджуємося із такою класифікацією, адже вона дозволяє комплексно та системно схарактеризувати нормативно-правові засади здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування, враховуючи як матеріальні та процесуальні аспекти правового регулювання, так і галузеві, ієрархічні, функціональні та змістовні особливості. Такий підхід сприяє чіткому визначенню правових механізмів контролю, їх узгодженню між різними рівнями нормативно-правових актів та забезпеченню ефективного функціонування системи державного контролю в умовах децентралізації та демократизації управління.

Заслуговує на увагу й розкриті автором наукове розуміння юридичної природи адміністративно-правових відносин у сфері організації та функціонування інституту місцевого самоврядування як таких, що мають подвійний ідеологічний зміст, де управлінський аспект представлений низкою контрольних механізмів, спрямованих забезпечити ефективне управління місцевими справами, а партнерський, – сукупністю підходів і принципів децентралізації, що гарантують автономність органів місцевого самоврядування, їхню підзвітність громаді та спроможність самостійно приймати рішення місцевого значення.

Окрім того, робота містить й інші вагомі науково та практично цінні положення, які заслуговують на визнання.

громадянського суспільства у процедурах здійснення контролю за діяльністю місцевого самоврядування, а також визначено тенденції удосконалення адміністративно-правового регулювання у досліджуваній сфері.

У висновках дисертації представлено результати проведеного комплексного аналізу адміністративно-правових засад здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування, а також окреслено напрями оптимізації процедур його реалізації.

Загалом зроблені автором висновки є достатньо обґрунтованими, аргументованими та характеризуються високим ступенем достовірності. У сукупності вони свідчать про цілісність проведеного дослідження.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист, відображені в 8 публікаціях у наукових фахових виданнях України та інших держав, збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій. Загальна кількість наукових публікацій, їх теоретична якість відповідає вимогам, встановленим до такого різновиду робіт.

Практична і теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження підтверджується доданими до дисертації актами впровадження у науково-дослідній сфері та освітньому процесі.

Зауваження та пропозиції за змістом дисертації. Визначаючи актуальність проведеного автором дослідження, наукову новизну, високий теоретичний рівень, а також практичну значимість результатів, слід зазначити, що окремі положення дисертаційної роботи Олександра В'ячеславовича мають дискусійний характер, а деякі з них потребують додаткової аргументації, зокрема:

1) у межах підрозділу 1.1 не знайшли свого наукового відображення питання співвідношення між державним та громадським контролем, що

було б логічним та доречним в контексті вирішення поставленого наукового завдання;

2) замало уваги приділено питанням розкриття системи та змісту спеціальних принципів здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування;

3) застосований у дослідженні підхід до класифікації гарантій законності здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування (поділ на правові, організаційні, процедурні та інституційні) виглядає дещо обмеженим, оскільки не охоплює можливі альтернативні критерії диференціації;

4) попри наявність ініціатив щодо розробки та затвердження змін до чинного законодавства України, у додатках роботи відсутній приклад проекту нормативно-правового акту, в якому ці зміни були б передбачені. У деякій мірі, це обмежує можливість практичного сприйняття цінності авторських теоретичних розробок.

При цьому, вищенаведені зауваження істотно не впливають на високі здобутки роботи, що є новим, актуальним та змістовним дослідженням.

Загальний висновок по дисертації. Дисертаційне дослідження, представлене здобувачем, є самостійною завершеною науковою працею, в якому отримані нові, доктринально обґрунтовані результати. Необхідно підтвердити достатній рівень теоретичної обґрунтованості висловлених здобувачем наукових суджень, положень і рекомендацій. Зміст автореферату дисертації повною мірою відображає структуру, хід проведеного дослідження, його основні положення та висновки. Автореферат дисертації не містить положень, які не увійшли до основного змісту роботи. Підсумовуючи вищезазначене можна констатувати, що дисертація Рослякова Олександра В'ячеславовича на тему: «Адміністративно-правові засади здійснення державного контролю за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування» відповідає вимогам пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор Росляков О. В. заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

професор кафедри інформаційних технологій
Київського національного університету
культури і мистецтв,
доктор наук з державного управління,
кандидат юридичних наук, професор

Тетяна БИРКОВИЧ

Підпис засвідчую:

перший проректор Київського
національного університету
культури і мистецтв

Ігор БОНДАР